

Anul II. ~~~~~ Arad, Aprilie 1931. ~~~~~ Nr. 4.

ȘCOALA VREMII

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

APARE LUNAR

—: sub îndrumarea unui comitet de redacție —:

CUPRINSUL

Redacția: O clarificare.

Pedagogice-Culturale.

T. Mariș: Contribuțiuni la pedagogia românească.

I. Jianu: Regula de trei simplă.

A. Păpureanu: Proba înmulțirii.

Al. Lascarov Moldovanu: Cultură și credință.

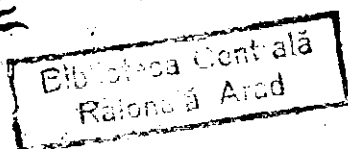
Din viață.

I. Cădariu: Tragedia unei familii dascălești.

Cărți și reviste.

Informațiuni.

Comunicări oficiale.

Redacția și Administrația la Revizoratul Școlar
A R A D.

Prețul 1 exemplar: **17 Lei.**

ABONAMENTUL:

Pe un an Lei 200.

Pe jumătate an „ 100.

Abonamentul se plătește anticipativ.

Abonații sunt rugați să ne trimită adresa lor precisă și să ne comunice orice schimbări de adresă ulterioare.

Cei ce ne trimit manuscrise pentru publicare, sunt rugați să le scrie cât se poate de citez și numai pe o față a hârtiei.

Manuscrisele nu se mai înapoiază.

Anunțuri și reclame se primesc după învoială.

1931.

TIPOGRAFIA ȘI LIBRĂRIA DIECEZANĂ
— ARAD —

ȘCOALA VREMII

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

O clarificare.

Cei ce am dat ființă acestei reviste, am căutat, chiar dela început, să arătăm, cât se poate de clar, scopul și interesele pe care ea va avea să le serviască (Și credem că nu e nevoie să mai stăruim asupra necesității unei reviste de specialitate pentru școala și învățătoria din județul nostru). De altă parte credem că ființa urmărită de revista noastră, considerând însăși activitatea ei de până aci, este deplin lămurită pentru oricare om de bunăcredință.

Când însă intră în joc reacredința, consecința firească nu poate fi alta decât intervertirea faptelor. Sunt o seamă de oameni, cari nu pot privi viața altfel decât prin prisma intereselor personale egoiste. Atari oameni nu pot concepe o acțiune desinteresată, oricât de modestă, fără a-i atribui o coloratură egoistă. Și este exlicabil. Ei proiectează asupra altora oglinda propriului lor suflet. În ochii acestui soi de oameni dovezile reale, oricât de evidente, nu au nici o valoare. Poți să fii alb cât poț-tești, ei nu te văd decât negru.

Natural că nu vom încerca să dovedim nimic acestor oameni. Ar fi o muncă zadarnică. Și noi nu avem timp de pierdut, nici energie de risipit pe de geaba. Cum însă s'ar putea ca și oameni de bunăcredință să fie uneori amăgiți prin uneltirile celor sortiți de însăși firea lor de a nu produce nimic folositor și de a fi veșnic dușmani ai oricărei inițiative de interes obștesc, — credem necesar să adăugăm unele lămuriri privitoare la programul nostru de muncă.

Noi nu înțelegem rostul unui serios organ de publicitate în felul de a fi numai un mijloc de fanfaronadă și reciprocă tânguire între cei grupați în jurul lui. Cei ce au crezut că revista noastră s'a înființat numai cu scopul de a distribui laude nemeritate, trecând sub tăcere greșelile, rătăcirile, ori chiar josniciile,

s'au înșelat. O revistă își poate justifica existența numai dacă caută (și reușește) să fie un adevărat îndrumător în specialitatea ei. Și atunci natural că ea — pe lângă partea instructivă și informativă — va avea și datoria de a combate ceea ce cuvine să fie combătut. Anunțăm deci că sub acest raport revista noastră va căuta să fie un apărător intransigent al **cauzelor drepte**.

Cine dorește în adevăr o îndreptare spre mai bine, trebuie să admită că această îndreptare nu vine dela sine, ci ea trebuie cucerită prin luptă dreaptă. Iar o acțiune de îndreptare trebuie să-și aibă drept punct de plecare recunoașterea sinceră a greșelilor și apoi combaterea lor, oricând și oriunde. Ar fi cea mai mare eroare să se treacă cu indiferență peste greșelile, încorectitudinile, intențiile păcătoase și faptele reprobabile ale unora, sub pretextul unei solidarități rău înțelese.

Solidaritatea dăscălească — credem — trebuie să aibă altă semnificație decât aceea a unei tovarășii de interese meschine. Să ne solidarizăm și să luptăm cu bărbăție și cu demnitate pentru apărarea cauzelor drepte ale tagmei noastre și ale instituției pe care o servim, aceasta da, se chiamă solidaritate dăscălească. Dar apărarea vinovaților, ori chiar și numai indiferența față de acțiunile și atitudinile condamnabile, nu se pot numi altfel decât complicitate păcătoasă ori înconștientă, menită să compromită reputația întregului corp dăscălesc. Dacă cineva este dascăl, cu atât mai mult trebuie să fie om corect și onest și cu atât mai mult avem datoria să-l combatem noi înșine dacă se abate dela calea cea dreaptă. Grădina din care nu se smulg mărăcinii, va fi o grădină ca vai de lume. Este tocmai în interesul corpului didactic, ca el singur să expulzeze din sânul său pe năimiții cari au dat năvală asupra școlii nu cu gândul de a fi folositori Neamului, ci de a se procoopi ei înșiși. Dacă noi ceștialaltă am privi cu nepăsare, fără un cuvânt de protest, această manevră condamnabilă, lumea ne-ar considera pe toți la fel. Și atunci, această situație — spană oricare om cu judecată dreaptă — ar fi oare spre folosul, ori spre paguba școlii și a dascălului în general?

Iată deci rostul revistei noastre privit și din acest punct de vedere. Și atunci: ori ea va căuta să-și urmeze rostul ei firesc și în chipul acesta va reuși să fie ceea ce trebuie să fie; ori va devia dela drumul cel drept și atunci nu-și va mai avea îndreptățirea la viață.

Cel ce nu vor să ne urmeze pe drumul croit, sunt liberi să se dea la o parte. Nimeni nu-i trage cu lanțul. Să ne urmeze

numai aceia, pe cari îi îndeamnă sufletul și inima. Și atunci se va vedea dacă între cei 700 de dascăli primari ai județului Arad se vor găsi atâtea suflete curate și pline de dragostea de neam, câte ar fi necesare pentru susținerea unei reviste de specialitate. O clarificare a situației este foarte necesară.

Redacția

PEDAGOGICE — CULTURALE

Contribuțiuni la pedagogia românească.

III.

1. Problema interesului la copiii din județul Arad în epoca școlară. (7—20 ani).

Teodor Mariș,
profesor de pedagogie.

(Urmare)

b) Ce le interesează pe fetele de 7 ani?

La întrebarea I: Care obiect de învățământ îți place mai mult și pentru ce?

Au răspuns 37 fete=94,87%, așa: 18 preferă *Citirea*, 1 fetiță pentru că e folositoare, cele mai multe pentru că e ușoară și puține pentru că e frumoasă; 8 preferă *Desemnul*, dintre cari 6 nu motivează, 1 motivează zicând că îl știe, iar celelalte pentru că e frumos; 6 preferă *Religia*, una singură motivează spunând că-i place pentru că o învață ungurește; 3 fete preferă *Aritmetica* fiindcă e folositoare, 1 preferă *Scrisul* fără motivare, 1 *Cântarea* pentru că e comodă.

La întrebarea II: Care obiect de învățământ îți place mai puțin ori nu-ți place de loc și pentru ce?

Au răspuns 30 de fete=76,92%. 15 sunt împotriva *Aritmeticei* pentru că e grea și neplăcută, 4 împotriva *Citirii* fără să motiveze, 3 împotriva *Scrisului* și 2 împotriva *Desemnului* fără să motiveze.

La întrebarea III: Ce citești mai bucuros?

Au răspuns 21 de fete=53,84%, astfel: 8 citesc povești, 5 literatură pentru copii, 4 cărți de rugăciuni, 3 poezii și 1 nu citește nimic.

La întrebarea IV: Cu ce îți place să te ocupi mai bucuros acasă?

Au răspuns 35 de fete=89,74%, 20 se ocupă bucuros cu lucrări nice, 4 execută bucuros comisioane, 3 fac lucru de mână, 2 lucrează curos în grădină, 1 fetiță se ocupă bucuros cu lucrări în urma cărora p fătă momentan (gustă mâncările), 1 conversează, 1 îngrijește de copii (în 1 cântă la pian, 1 îngrijește de cai și 1 toarce.

La întrebarea V: Cu ce nu-ți place să te ocupi acasă?

Au răspuns 29 de fete=74,35%, dintre cari la 9 nu le place să c rețe prin odaie; 3 nu cară bucuros lemne la bucătărie; la câte 2 nu place să facă cumpărături, să spele vasele și să spele rufele; apoi la c 1 fetiță nu-i place să grijiască de frații mai mici, să facă focul, să croșelez să se joace cu păpușa, să păziască găștele, să rămână singură acasă, a sape în grădină, să lucreze în genere, să ajute tatălui, să toarcă, să m gă vaca.

La întrebarea VI: Cu ce ți-ar plăcea să te ocupi mai bucuros dacă s'ar putea?

Au răspuns 30 fete=76,92%, pronunțându-se astfel: 10 s'ar jucă, s'ar ocupa cu grădinaritul, 4 cu cusutul, câte 2 cu gospodăria, cu șederea cu dansul, iar câte 1 ar merge la prăvălie, ar face lucru de mână, ar jear ar culege fructe, ar mânca, s'ar ocupa cu lăcătușeria.

La întrebarea VII: Cu ce îți place sau de-a ce îți place să joci? Au răspuns 37 fete=94,87%, așa: 15 cu păpușa, 14 cu mingea, de-a baba oarbă, și câte 1 fetiță domino, de-a caii, de-a neguțătorul, nisp, de-a tata și mama.

La întrebarea VIII: Ce ai urea să fii? Au răspuns 29 fete=74,35%, 6 vor să fie profesoare, 5 învățătoare, 4 croitorese, 3 artiste, 2 regine, câte 1 avocat, mamă, gospodină, neguțătoare, dansatoare, călugări doamnă, doctoriță și domnișoară.

La întrebarea IX: Cu cine vrei să te asemeni și pentru ce? Au răspuns 35 de fete=89,74%, și anume: 20 cu mama pentru că e bună, c 2 cu tata, cu mătușa, cu părinții și cu artistele; câte 1 fetiță cu coleg cu verișoara, cu Edison, cu îngerii, cu o fată frumoasă, cu nimeni, c conșcolăriță bună (ea o numește).

La întrebarea X: Cu cine nu vrei să te asemeni și pentru ce?

Au răspuns 32 de fete=82,05%: 7 nu vor să se asemene cu tata pentru că are însușiri rele (bețiv), 6 nu vor cu fetele rele și leneșe (numesc), 3 cu copiii răi, câte 2 fete nu vor să se asemene c fratele pentru că e rău, cu orbii, cu unchiul pentru însușirile lui cele rele, persoane urile, apoi câte 1 cu șchiopi pentru că nu pot dansa, cu Iosef Beker pentru că e neagră, cu mătușa ei pentru că e leneșă, cu hoții, cu tana, cu mama, cu sora, cu conșcolărițele rele (ele le numesc).

Constatări și precizări:

Cel mai plăcut obiect de învățământ pentru fete la 7 ani este *Citirea*, ca și la băieți. Citirea este preferată de fete pe motivul că e frumoasă. Această motivare precum și împrejurarea că în al doilea rând de preferință este *Desemnul*, confirmă credința în dispozițiile mai avansate ale fetelor pentru frumos.

Interesantă este iarăși motivarea unei fete, care zice că îi place *Religia* pentru că o învață ungurește. Dorul de limba maternă se manifestă aici. Femeea e conservatoarea limbii materne. Un băiat, tot la această vârstă, tocmai din cauza că trebuie să învețe *Religia* ungurește, cum nu știe el citi, urește *Religia*.

În afară de citire celelalte obiecte preferate de fete la 7 ani sunt — în ordinea preferinței — următoarele: *Desemn*, *Religie*, *Cânt*.

Cele mai puțin preferate sunt: *Aritmetica*, *Intuiția* și *Scrisul*. Numărul mare, 15 fete — 38,46%, al acelor care au antipatie pentru *Aritmetică*, confirmă părerea generală despre lipsa aptitudinilor pentru matematică la femei.

Lectura fetelor la această etate, în ordinea de preferință, este următoarea: povești, cărți de rugăciune, poezii. Nici fetele nu prea citesc la această vârstă. Deși sunt destul de multe fetele care nu iubesc lucrul casnic, totuși numărul celor care îl iubesc este mai mare, fapt îmbucurător, cu atât mai vădit cu cât fetele chestionate sunt orășene.

Cele mai plăcute jocuri sunt: păpușa și mingea.

Nici fetele nu iubesc urâtul și nici răul.

2. Variația interesului copiilor de 7 ani în cele mai proprii expresii și manifestări ale lui.

Deoarece întrebările IV și V pun pe copii în fața unor situații pe care ei nu le pot schimba: „Cari lucrări le mai plac respective nu le plac dintre lucrările impuse acasă de către părinte?”, răspunsul dat acestor întrebări nu exprimă interesul veritabil al copiilor, ci numai preferința pentru lucrările de acasă, care sunt foarte felurite și tocmai din acest motiv nu sunt prea potrivite pentru generalizări. De aceea în acest capitol nu ne vom ocupa de ele. Pentru a cunoaște preferința pentru un fel sau altul de lucrare, sunt suficiente răspunsurile înregistrate la punctul 1 lit. a) și b) și constatările și precizările tot de acolo, unde am și insistat mai mult asupra acestor răspunsuri, tocmai în vederea abandonării lor din acest capitol, pentru motivul arătat mai sus.

La fel am putea spune și despre răspunsurile date la întrebarea I—II. Nici aici nu se manifestă interesul liber, deoarece este pus și aici în fața situației impuse de programe, pe care copilul nu o poate schimba. Că totuși asupra întrebării I insistăm și la acest capitol, o facem deoarece aici avem *aceeași situație* pentru toți copiii chestionați și astfel cazurile sunt mai prielnice pentru generalizări cu privire la ordinea de preferință a materiilor de învățământ.

În ce privește întrebarea X: „Cu cine nu ai vrea să te asociezi?”, fiind partea negativă a întrebării IX, la acest capitol nu ne vom ocupa nici de ea, mulțumindu-ne cu răspunsurile și constatările ce le-am formulat la p. 1.

Aici ne vom ocupa numai cu răspunsurile primite la întrebările I, III, VI, VII, VIII și IX. Ele exprimă în mod pozitiv interesul copiilor și întrucât se refer la chestiuni nelimitate de împrejurări externe, ci numai de viața intimă a copiilor, exprimându-se astfel interesul veritabil, sunt mai potrivite pentru studiul ce intenționăm în acest capitol.

În scopul evidențierii interesului precum și a constatării asemănărilor și deosebiriilor lui la cele două sexe, dăm răspunsurile băieților și fetelor calculate în procente. (Preferința în %).

Faptul că în unele cazuri procentele adunate nu ne dau 100% se explică prin împrejurarea că unele răspunsuri, fiind confuze, nu s'au putut clasifica.

a) *Variația interesului băieților și fetelor de 7 ani față de materiile de învățământ. Întreb. I.*

Materiile de învățământ	Preferința în %	
	Băieți	Fete
Religia	5 88	15 38
Citirea	41 17	46 41
Scrierea	5 88	2,56
Intuiția	1 96	—
Aritmetica	31 37	7,69
Desemn	5 88	20,51
Lucru manual	1 96	—
Cant	3 92	2,56
Gimnastică	1 96	—

Comparând interesul celor două sexe, aflăm că atât băieții cât și fetele au preferință, aproape în măsură egală, pentru citire. Citirea este idealul copiilor, iar în interesul înregistrat de noi poate se ascunde mai mult bucuria ce o simt copiii, când încep să știe să citească. (Ancheta s'a făcut în luna Maiu).

Fetele manifestează mai mare interes față de Religie, decât băieții. Mai sunt două puncte mai pronunțate în manifestarea interesului celor două sexe: interesul pentru Aritmetică la băieți și pentru Desemn la fete. Primul arată deja la această etate dispozițiile pentru abstracțiuni ale băieților, iar al doilea dispozițiile pentru frumos ale fetelor.

Între interesul pentru Aritmetică al celor două sexe este mare deosebire: 31,37%—7,60%. Mai mare decât între interesul pentru Desemn al fetelor și al băieților: 20,51%—5,88%.

Mi se pare nenaturală lipsa de interes față de Gmnastică, care la băieți este 1,96%, iar la fete nici atât.

Caracteristică se pare a fi lipsa de interes, atât la băieți, 3,92%, cât și la fete, 2,56%, față de Cântare. Și dacă la această etate ar mai putea fi motivată cu lipsa unui auz mai fin, ea se poate motiva mai târziu, când dispare cauza dar efectul tot rămâne.

b) *Variația interesului băieților și fetelor de 7 ani față de lectură. Întrebarea III.*

Lectura Produsul literar	Preferință în %	
	Băieți	Fete
Povești	23 52	20 51
Poezii	7 84	7 69
Ziare	3 92	5 14
Cărți sfinte	1 96	10 24
Reviste pt. copii	9 80	12 82

Sfera interesului pentru lectură este, după cum e și natural, la 7 ani, restrânsă la câteva genuri literare potrivite copiilor. Revistele pentru copii, cari sunt citite în proporție de 9,80% la

băieți și 12,82% la fete, este specialitate orășenească, copiii fiind toți din Arad.

Interesul celor două sexe este manifestat în măsură egală față de povești (aici am considerat și revistele pentru copii) și față de poezii. Față de cărțile sfinte însă, interesul celor două sexe se arată a fi într'un contrast pronunțat, anume interesul fetelor pentru cărți sfinte (rugăciuni) este în proporție de 10,24%, față de 1,96% al băieților.

De asemenea este destul de pronunțat și încă la ambele sexe — la 7 ani — interesul pentru citirea ziarelor. Și acestea cred că rămâne, cel puțin la aceeași etate, caracteristica copilului de oraș.

c) *Variația interesului băieților și fetelor de 7 ani față de diferitele lucrări ce ar săvârși ei acasă, dacă ar fi lăsați în voie. Întrebarea VI.*

Lucrarea	Preferința în %	
	Băieți	Fete
Lucrări de casă	3,92	—
Grădinarit	3,92	12,80
Plugarit	3,92	—
Comerț	1,96	2,56
Comisioane	1,96	—
Suprv. de ordine	1,96	5,12
Meserii	11,76	15,36
Ș. fer	5,88	—
Pușcaș	3,92	—
Gospodărie	—	5,12
Țesut	—	2,56
Pasivitate	1,96	—

Sfera interesului în această direcție este mai mare decât cea anterioare. La fete ceva mai redusă decât la băieți.

Atât băieții cât și fetele au mai mare preferință pentru meserii. În al doilea rând fetele preferă grădinaritul, pe când băieții înclină mai mult spre tehnică (șofeur). Comerțul se arată de la 7 ani că nu e în firea Românului; interesul ambelor sexe

e aproape egal și foarte scăzut față de comerț. Mai mult interes manifestă fetele pentru supravegherea ordinii și gospodărie; iar băieții pentru lucrări pe lângă casă, grădinarit, plugărit și pentru plăcerea de a împușcă.

În proporție de 2,56% fetele ar țese bucuros. Acestea sunt fete dela țară, venite de curând la oraș; simțesc încă atragere către țesut, ocupațiune favorită a țăranilor noastre din județ. Lenea își recrutează deja aderenți de pe la această etate în proporție de 1,96%.

d) *Variația interesului băieților și fetelor de 7 ani, față de jocuri și jucării. Întrebarea VII.*

Jocul	Preferință în %	
	Băieți	Fete
Cu mingea	13,72	35,90
Cu alte jucării	41,17	2,56
Cu păpușa	—	38,46
De-a trenul	11,76	—
„ prinsele	9,80	—
„ caii	7,84	2,56
„ soldații	7,84	—
„ ascunsele	3,92	—
„ baba oarbă	—	7,69
„ neguțătorul	—	2,56

Dintre jocurile înșirate de copii, trei sunt mai preferate. La băieți jocul cu diferite jucării 41,17%, iar la fete jocul cu mingea 35,90% și jocul cu păpușa 38,46%.

Jocul „de-a soldații” rămâne specific pentru băieți. Fetele nu arată nici un interes pentru acest joc, precum nu arată nici pentru jocul „de-a trenul și de-a ascunsele”. De-a caii se joacă și fetele, dar numai în proporție de 2,56%. Jocul „de-a baba oarbă” este preferat numai de fete în proporție de 7,69%.

c) *Variația interesului băieților și fetelor de 7 ani față de înțelegerea lor profesiune. Întrebarea VIII.*

Profesiunea	Preferința în %	
	Băieți	Fete
Doctor	13,72	2,57
Ofițer	15,68	—
Comerciant	9,80	2,57
Preot	9,80	—
Învățător	1,96	12,82
Artist	1,96	7,69
Arhitect	1,96	—
Giădinar	3,92	—
Meseriaș	19,60	10,24
Dir. de bancă	1,96	—
Profesor	—	15,38
Advocat	—	2,57
Agricultor	—	5,14
Dansatoare	—	2,57
Îngineri	9,80	—
Călugăriță	—	2,57

După cum se poate observa din tabelă, viitoarele profesii ale micilor copii sunt destul de variate. Ele cuprind o mare parte din sfera profesiunilor în general.

Cele mai mult preferate profesii sunt pentru băieți meseriile și medicina; iar pentru fete cariera didactică, învățătoare și profesoare. Meseriile sunt dorite și de fete în proporție de 10,24%, iar de băieți în proporție de 19,60%. Medicina este preferată și de fete, dar într-o proporție de 2,57%, pe când băieții prezintă un interes mai mare 13,72%.

După cum văzurăm, profesiunile pentru cari băieții prezintă mai mult interes — meserii, medicină — sunt preferate și de fete, dar într-o măsură mai mică. Invers însă, adică pentru profesiunile pentru cari fetele au mărturisit interes în măsură mai mare — profesoare, învățătoare, — băieții au mărturisit interes foarte slab; învățători doresc să fie 1,96%, pe când fetele 12,82%, iar pentru profesorat, la care fetele reflectează în proporție de 15,38%, băieții la această etate nu prezintă nici un interes.

Pentru profesiunile specifice băieților, preoția și milităria, s'a mărturisit interes destul de apreciabil. Ofțeri vor să fie 15,68%, iar preoți 9,80% dintre subiecții chestionați.

Locul de mijloc îl ocupă interesul mărturisit pentru inginerie și comerț. Ambele leagă interesul băieților în proporție de 9,80%. Fetele se interesează numai de comerț, dar și de acesta într-o măsură mică 2,57%. Cariera artistică este mai mult dorită de fete 7,69, decât de băieți 1,96%.

Arhitectura și grădinăritul sunt dorite numai de băieți. Grădinăritul în mai mare măsură, 3,92%, decât arhitectura, 1,96%. Director de bancă încă este o dorință puțin mărturisită 1,96%. Pentru cariera de avocat s'au pronunțat numai fetele, în proporție de 2,57%; tot așa și pentru gospodărie, în proporție ceva mai mare 5,17%. Nu lipsește nici la această etate interesul pentru profesiunile specifice femeilor, călugărițe 2,57% și dansatoare tot 2,57%.

f) *Variația inreresului băieților și fetelor de 7 ani față de persoanele cu cari vor să se asemene (pe cari le imită, idealul lor) Intrebarea IX.*

Numirea celor cu cari vor să se asemene	Preferința în %	
	Băieți	Fete
Mama	35,28	51,20
Fata	27,44	5,14
Fratele	3,96	—
Conșcolari	7,84	2,56
Verișor	3,92	2,56
Bunic	1,96	—
Mătușă	—	5,14
Artiste	—	5,14
Sora	7,84	—
Edison	—	2,56

Mediul, care influențează asupra copiilor și din care își aleg idealul, adică acele persoane cu cari vreau să se asemene, putem împărți în 3 categorii: familia școala și societatea. Mai

mare influință are asupra copiilor familia și anume în mare măsură mama asupra ambelor sexe 35,28% pentru băieți și 51,20% pentru fete. Tata este model de imitat mai ales pentru băieți 27,44%. Fetele numai în proporție de 5,14% vor să se asemene cu tatăl lor. Sora are mai mare influință asupra băieților 7,84% decât fetele asupra fetelor — %. Dorința de a se asemăna cu ceilalți membrii aparținători este minimă: verișor 3,92%, pentru băieți și 2,56% pentru fete. Bunicul influențează numai pe băieți 1,96%, iar mătușa numai pe fete în proporție de 5,14%.

Fetele la această vârstă sunt strâns legate de familie. Ele nu vor să se asemene cu conșcolarii lor decât în proporție de 2,56%, pecând băieții în proporție de 7,84%. Deci camaraderia poate fi — după cum e mediul — mai primejdioasă la băieți decât pentru fete.

Dintre alte persoane din societate pe fete le influențează vor să se asemene: cu artistele 5,14% și cu Edison 2,56%. Aceste influințe de asemenea rămân caracteristice pentru fetele din oraș.

(Va urmă)

Regula de trei simplă.

Răspunzând cererii mai multor colegi, candidați unii la examenul definitiv, alții la gradul II, dau următoarele lămuriri, cari cred că le vor servi ca normă în predarea uneia din cele mai importante chestiuni aritmetice: *Regula de trei simplă.*

Se obișnuște a se defini: *Regula de trei simplă este o problemă în care ni se dau trei numere cunoscute și ni se cere să aflăm cu ajutorul lor pe al IV necunoscut.* Urmând definiției de mai sus, problema următoare ar trebui să fie regulă de trei:

S'au cumpărat 328 kg de cartofi cu 2,75 lei/kg și s'au vândut toți la 1235 lei. Cat s'a câștigat?

Cred că este suficient un singur exemplu, ca să se vadă că definiția de mai sus nu e bună. Și atunci pentru a stabili definiția pe care o credem mai potrivită, dăm ca exemplu mai întâi următoarele probleme pregătitoare:

Problema 1. Pe 5 litri de lapte am dat 45 lei. Câți lei costă un litru? ($R=9$ lei). Lucrarea a fost o împărțire.

Problema 2. Pe un litru de lapte am dat 9 lei. Pe 7 litri de lapte câți lei vom da? ($R=63$ lei). Socoteală de *înmulțire*.

Problema 3. O ceață de 8 lucrători sapă o vie în timp de 3 zile. Un singur lucrător în cât timp o va săpa?

Puterea unui lucrător e de 8 ori mai mică de cât a celor 8 lucrători împreună; deci unui lucrător îi va trebui un timp de 8 ori mai îndelungat, adică: $3 \text{ zile} \times 8 = 24 \text{ zile}$. Socoteala a fost o *înmulțire*.

Problema 4. Un lucrător sapă o vie în timp de 24 de zile. O ceață de 6 lucrători în câte zile va săpa via?

Puterea celor 6 lucrători împreună e de 6 ori mai mare decât a unui singur lucrător, deci lor le vor trebui de 6 ori mai puține zile decât unui singur lucrător, ca să termine via; adică: $24:6=4$ zile.

Timpul necesar celor 6 lucrători ca să termine via l-am aflat printr'o împărțire.

Aceste 4 probleme se pot întovărăși, două câte două, formând două probleme în loc de 4. Așa, primele două probleme se pot întovărăși în următoarele probleme compuse.

Problema 5. Pe 5 litri de lapte am dat 45 lei (Prob. 1).

Pe 7 " " " ? lei am dat? (Prob. 2).

Prețul unui litru de lapte se află prin împărțire ca la problema 1; costul laptelui îl aflăm prin înmulțire ca la problema 2. Amândouă aceste socoteli se așează și se deslegă mai frumos astfel:

Așezarea	{									
	a) Pe 5 litri de lapte am dat 45 lei.									
Deslegarea	b) Pe 7 " " " " " ? "									
	{									
	a) Pe 5 " " " " " 45 "									
	Pe 1 " " " " " $\frac{45}{5}$									
	b) Pe 7 " " " " " $\frac{45 \times 7}{5} = 63 \text{ lei}$.									

La așezare am procedat așa: Am așezat cele două probleme una sub alta așa ca litrii să fie sub litri și lei sub lei (*numerele de acelaș fel unele sub altele*); problema cu numărul necunoscut s'a așezat în rândul al 2-lea, iar necunoscutul la sfârșit.

Deslegarea. Am aflat întâiu prețul unui litru de lapte (*prețul unitar*) printr'o împărțire scrisă în formă de fracție ordinară, apoi am aflat costul laptelui printr'o înmulțire (am înmulțit pe numărător); făcând lucrările am obținut 63 lei (necunoscuta).

Și problemele 3 și 4 dela început se pot întovărăși în următoarea problemă compusă:

Așezarea	Problema 6. O ceată de 8 lucrători sapă o vie în 3 zile (Prob. 1)									
	O	"	"	6	"	"	aceeaș	"	"	? " (Prob. 2)
Deslegarea	O	"	"	8	"	"	"	"	"	3 "
	O	"	"	1	"	"	aceeaș	"	"	3×8 zile
	O	"	"	6	"	"	"	"	"	$\frac{3 \times 8}{6} = \frac{24}{6} = 4$

Și aici am făcut așezarea ca la problema 1 compusă, punând ca două probleme una sub alta.

La deslegarea problemei, tot valoarea unității este cheia problemei, însă în această problemă valoarea unității am aflat-o printr-o înmulțire, prin împărțire ca la problema 5.

Și acum ne îndreptăm a crede că o definiție pentru regula de trei fi mai potrivită cea următoare:

O întovărășire de două probleme (una de împărțire iar cealaltă de înmulțire, sau una de înmulțire și alta de împărțire amândouă cu valoarea lui 1 necunoscută), având împreună trei numere cunoscute cu cari putem afla pe cel necunoscut, se numește o problemă sau o regulă de trei.

O regulă de trei se lucrează așa:

Se așează numerele pe două rânduri, așa ca numerele de acelaș fel să vină unul sub altul; iar necunoscuta să vie în rândul al doilea la sfârșit; apoi deslegăm problema prin reducerea la unitate.

Așa cum e formulată regula de deslegare, mai are nevoie de unele adaosuri, cari să dea elevului posibilitatea de a judeca și lucra mai repede o regulă de trei, chiar atunci când datele prin cari este exprimată și pareă că prezintă oarecari dificultăți.

Pentru aceasta va fi nevoie de o nouă lecție și cu alte exemple:

Probl. 7. Pe 10 m. de pânză am dat 350 lei

Pe 25 m " " " " ? "

Punem următoarele întrebări:

Ce fel de problemă este aceasta? (... o regulă de trei). De ce este o regulă de trei? (... pentru că este o întovărășire de două probleme etc.). Citiți pe rând cele două probleme întovărășite, cari compun regula de trei!

Răspunsul:

Pe 10 m de pânză am dat 350 lei;

a) Cât costă 1 m?

b) Cât vor costă 25 m?

Deprinzând pe școlar să destacă o regulă de trei, în cele două probleme componente, ușor se va deprinde și cu cheia deslegării.

Așa, când școlarul își pune prima întrebare: „cât costă 1 m?“, fără să mai aștepte vreo nouă provocare, din partea învățătorului, singur va răspunde:

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{Un singur metru va costă de 10 ori mai puțin;} \\ \text{e o lucrare de împărțire: } \frac{350}{10} = \end{array} \right.$$

Când își pune a doua întrebare „cât vor costă 25 m?“, imediat va da și răspunsul:

$$\left\{ \begin{array}{l} 25 \text{ m. vor costă de 25 de ori mai mult de} \\ \text{cât 1 m; este o înmulțire: } \frac{350 \times 25}{10} = \end{array} \right.$$

Problema 8. La o companie de 185 soldați le ajunge hrana în 8 zile
Dacă ar fi 231 „ le ajunge „ ? zile

Cețiți această socoteală și spuneți din câte probleme e compusă? (... din două probleme). Cari sunt acele două probleme?

Deprins din problema precedentă, cum și din problemele 1-2, 3 și 4, școlarul dă singur următoarele răspunsuri:

$$\left\{ \begin{array}{l} a) \text{ În cât timp hrana consumată de 185 soldați va fi consumată de 1 singur soldat? (în timp mai mult de 185 ori: } 8 \times 185). \\ b) \text{ Dar 235 soldați în cât timp vor consuma aceeaș hrană? (... în timp mai puțin de 235 ori de cât un soldat: } \frac{8 \times 185}{235} = \end{array} \right.$$

Ca rezultat al deslegării ultimelor două probleme 7 și 8, se completează regula de mai înainte cu următorul aliniat.

Prin reducere la unitate înțelegem, că mai întâiu trebuie să aflăm valoarea lui 1 prin înmulțire sau prin împărțire.

Dacă știm să sfacem regula de trei în problemele cari o compun, repede băgăm de seamă dacă trebuie să facem înmulțire sau împărțire.

Când valoarea unității se află prin împărțire, rezultatul final (numărul necunoscut) se află prin înmulțire.

Mai pe scurt lucrăm.

Înmulțim cruciș numărul cunoscut din rândul al doilea cu ultimul număr din rândul de sus și împărțim produsul la primul număr al acestui rând.

$$\begin{array}{r}
 10 \text{ m. } \text{costă} \quad 350 \text{ lei} \\
 25 \text{ m.} \quad X \\
 \hline
 X = \frac{350 \times 25}{10}
 \end{array}$$

Când valoarea unității se află prin înmulțire, numărul necunoscut se află prin împărțire.

Mai pe scurt lucrăm:

Înmulțim numerele din rândul de sus și produsul lor îl împărțim la numărul cunoscut din rândul de jos.

$$\begin{array}{r}
 185 \quad 8 \\
 235 \quad X \\
 \hline
 X = \frac{185 \times 8}{235}
 \end{array}$$

Incheere. Dau aceste lămuriri fără pretenție de evanghelie. Rog pe colegi: 1 Să pună în practică și să vadă ce rezultat dă acest chip de deslegare: *deprinderea școlarului de a desface o regulă de trei în cele două probleme ce o compun.*

2. O altă rugăciune: Să nu se pronunțe imediat, ci după o matură gândire și un timp îndelungat.

Ilie Jianu
Institutul-Craiova

Proba înmulțirii.

Mai întâiu trebuie să amintim că produsele parțiale ale unei înmulțiri au o valoare aparentă, deosebită de valoarea reală. Demonstrația e foarte simplă, dar nu o dăm, deoarece nu e necesară aci. În exemplul luat mai jos, însemnăm cu cifre subțiri valorile aparente și cu cifre groase părțile întregitoare.

Fie exemplul I:

$$\begin{array}{r}
 47893 \times 754 \\
 191572 \text{..... A.} \\
 2394650 \text{..... B.} \\
 33525100 \text{..... C.}
 \end{array}$$

1. În produsul parțial A avem de înmulțit de 4 ori; în valoarea aparentă a produsului parțial B avem de înmulțit de 5 ori; urmează că dacă la produsul parțial A vom adăoga de înmulțit

știtul odată, trebuie să obținem valoarea aparentă a produsului parțial B. B. adevăr:

$$\begin{array}{r} 47893 + \\ 191572 \\ \hline 239465 \end{array}$$

Această operațiune se poate face și pe loc fără să mai scriem deoparte numerele; însă în acest caz trebuie să observăm că legătura între produsele parțiale se stabilește pe oblica indicată de ultimele lor cifre, considerate ca simple unități.

2. În produsul parțial C, (în valoarea lui aparentă), avem deînmulțitul de 7 ori; urmează că dacă la valoarea aparentă a produsului parțial B adăogăm deînmulțitul de 2 ori, trebuie să căpătăm valoarea aparentă a produsului C.

$$\begin{array}{r} 239465 + \\ 95786 \\ \hline 335251 \end{array}$$

Și această operațiune se poate face pe loc, fără să mai scriem numerele deoparte; însă trebuie să observăm că legătura între produsele parțiale se stabilește pe oblica indicată de poziția ultimelor lor cifre, considerate ca simple unități. Deasemeni trebuie să fim atenți când facem produsul deînmulțitului prin doi; acest produs nu-l scriem nicăieri și la produsul fiecărei unități adăogăm unitatea corespunzătoare din produsul parțial B.

Dacă, adăogând deînmulțitul odată pe lângă produsul parțial A, obținem valoarea aparentă a produsului B; iar, adăogând deînmulțitul de două ori pe lângă valoarea aparentă a produsului B, obținem valoarea aparentă a produsului C, atunci suntem siguri că n'am greșit la înmulțire.

Această probă se poate numi după felul cum se face: *proba prin compararea produselor parțiale* considerate la valoarea lor aparentă.

Proba astfel făcută trebuie întregită cu proba adunării, ca să nu rămână îndoială asupra exactității rezultatului: dacă am adunat produsele parțiale de jos în sus, le mai adunăm odată de sus în jos.

Dăm mai jos încă câteva exemple; cu cifre mai mici sunt scrise produsele parțiale ajutătoare necesare probei.

Exemplul II:

$$47893 \times 285$$

$$\begin{array}{r} 239465 \end{array} \quad \text{A.}$$

$$7893 \times 3 \begin{array}{r} 143679 \end{array} \quad \text{B.}$$

$$\begin{array}{r} 383144 \end{array} \quad \text{C.}$$

$$\begin{array}{r} 95786 \end{array}$$

$$\hline 13649505$$

a. Diferența între cifra unităților și cifra zecilor fiind 3, urmează că dacă la produsul parțial A adăogăm deînmulțitul luat de 3 ori, trebuie să obținem valoarea aparentă a produsului parțial B.

b. Cifra sutelor se cuprinde în cifra zecilor de 4 ori; dacă înmulțim cifra sutelor cu 4, obținem cifra zecilor; urmează că dacă înmulțim valoarea aparentă a produsului C cu 4, trebuie să obținem valoarea aparentă a produsului B.

Este de observat la acest al doilea exemplu, că între produsul parțial A și produsul parțial B am stabilit legătura prin *adăogarea* deînmulțitului repetat de trei ori, pe lângă produsul parțial A; iar între produ-

sul parțial C și între produsul parțial B, am stabilit legătura prin simplă repetare a celui mai mic de 4 ori.

Această legătură între produsele parțiale este dictată de legătura ce facem între cifrele înmulțitorului, considerate ca simple unități: 1. Dacă între 2 cifre ale înmulțitorului stabilim legătura prin diferență, atunci cu aceeași diferență ca înmulțitor, obținem un produs parțial, pe care — pe măsură ce-l obținem — îl adăugăm la produsul parțial mai mic, urmând să obținem produsul parțial mai mare. (Calificarea de „mai mic” sau „mai mare” e făcută aici pentru valorile aparente ale produselor parțiale). 2. Dacă între 2 cifre ale înmulțitorului stabilim legătura prin cât, atunci înmulțim produsul parțial mai mic cu acel cât și trebuie să obținem produsul parțial mai mare (E vorba tot de valorile aparente).

Dacă avem zero între cifrele înmulțitorului, oblicitatea direcției de comparare între produsele parțiale se accentuează.

Exemplul III:

$$\begin{array}{r}
 47893 \times 702 \\
 \hline
 95786 \text{ ----- A.} \\
 239465 \text{ ----- B.} \\
 335251 \text{ -----}
 \end{array}$$

In acest exemplu se vede că direcția de comparare între produsele parțiale e mai oblică, din cauză că produsul parțial B începe peste două cifre mai la stânga (e vorba tot de val. aparentă).

In exemplul III putem face proba bazată pe legătura prin diferență între cifrele înmulțitorului: la produsul parțial A, adăugăm produsul de înmulțitor prin 5 și trebuie să obținem valoarea aparentă a produsului parțial B.

Dar tot în acest exemplu putem face proba și alfel: *prin compararea sumei produselor parțiale aparente, (sumă făcută pe oblica ultimelor cifre), cu deînmulțitul luat de zece ori*. Dacă suma cifrelor înmulțitorului — adunate ca simple unități — este 9, înseamnă că în suma valorilor aparente ale produselor parțiale se cuprinde deînmulțitul de 9 ori. Urmează că, făcând suma produselor parțiale — așa cum am spus mai sus — și adăugând deînmulțitul odată, trebuie să obținem deînmulțitul de 10 ori, lucru ce poate fi verificat fără greutate: numărul obținut trebuie să aibă aceleași cifre cu deînmulțitul, în aceeași ordine, plus un zero la dreapta.

Exemplul IV.

$$\begin{array}{r}
 47893 \times 253 \\
 \hline
 143679 \text{ ----- A.} \\
 239465 \text{ ----- B.} \\
 95786 \text{ ----- C.}
 \end{array}$$

In cazul acestui exemplu, putem face proba în două feluri: 1. Prin compararea produselor parțiale. Produsul parțial A, adăugând la valoarea aparentă a produsului parțial B, trebuie să dea valoarea aparentă a produsului parțial C.

susul B. 2. Prin compararea sumei produselor parțiale, (sumă făcută pe oblica ultimelor cifre), cu deînmulțitul luat de 10 ori. În cazul de față suma cifrelor înmulțitorului fiind chiar zece, suma lor pe oblică trebuie să fie exact deînmulțitul luat de 10 ori.

E interesant de observat, că în cazurile exemplului IV, prima coloană oblică dela dreapta, adunată ne dă 20 iar prelungind-o în sus, întâlnim locul care ar trebui să fie ocupat de zero, dacă deînmulțitul ar fi înmulțit cu zece. Prolungind în sus coloanele oblice până cuprindem în ele și cifrele deînmulțitului, vom avea în fiecare din coloane pe acea cifră a deînmulțitului, care urmează a fi scrisă după ce am adunat coloana respectivă.

Exemplul V.

$$\begin{array}{r} 47893 \\ \times 634 \\ \hline \end{array}$$

In cazuri ca acestea avem mai multe că
 191572 A (4) de urmat. 1. Proba prin compararea pro-
 143679 B (3) duselor parțiale (considerate la valoarea lor
 287358 C (6) aparentă). Produsul parțial B, adunat cu de-
 înmulțitul luat odată, trebuie să ne dea pro-

ductul parțial A. (Pentru că diferența între 3 și 4 este 1). Produsul parțial B înmulțit cu 2 trebuie să ne dea produsul parțial C (pentru că $3 \times 2 = 6$).

2. Prin compararea sumei produselor parțiale, — sumă efectuată pe oblică —, cu deînmulțitul luat de zece ori.

Suma cifrelor înmulțitorului fiind 13, urmează că din suma produselor parțiale, făcută pe oblică, dacă vom scădea deînmulțitul de 3 ori, vom obține deînmulțitul de 10 ori. În cazul exemplului V suma a două cifre ale înmulțitorului face chiar 10 ($6 + 4$). Putem deci aduna numai produsele parțiale respective, cari trebuie să facă împreună deînmulțitul luat de 10 ori.

Aruncând-o privire generală asupra exemplelor luate, putem spune că felul în care să facem proba unei înmulțiri, ni-l alegem după cum stabilim legătura între cifrele înmulțitorului. Vom rezuma:

1 În primul rând e bine să observăm dacă nu cumva suma a 2 sau mai multe cifre ale înmulțitorului face cât o altă cifră a înmulțitorului. Dacă avem acest caz, atunci suma produselor parțiale respective (făcută pe oblica ultimelor cifre) trebuie să fie egală cu produsul parțial obținut prin cifra mai mare a înmulțitorului.

2 Dacă după această operațiune mai avem încă produse parțiale ne-verificate, căutăm să le comparăm cu acele produse *cu cari se apropie mai mult ca valoare aparentă* (În cazul ex V, produsul A l-am comparat cu produsul B, pentru motivul că 4 e mai aproape de 3 decât de 6). Aicea însă e și motivul *apropierii lor în spațiu*, care iarăși poate fi holărilor.

3. Uneori — ba chiar foarte deseori — o cifră a înmulțitorului, repetată de un număr de ori, ne dă altă cifră a înmulțitorului. Atunci produsul

parțial corespunzător cifrei mici, repetat de acelaș număr de ori, trebuie să ne dea produsul parțial corespunzător cifrei mari. (E vorba de valoarea aparentă a produselor). Așa e în cazul ex V, între produsele parțiale B cu C.

4. Uneori suma cifrelor înmulțitorului este egală cu 10. Atunci suma produselor parțiale efectuată pe oblica ultimelor lor cifre trebuie să fie egală cu deînmulțitul luat de 10 ori. (Cazurile ca exemplul IV).

5 Mai puțin recomandabilă e proba arătată la exemplul V, punctul 2.

Nu este bine a căuta să dăm reguli copiilor, cu orice preț. Nu există înmulțire cu înmulțitorul de mai multe cifre, căreia să nu i se poată face proba în chipuri deosebite. Atențiunea noastră să fie îndreptată înspre alegerea celui mai ușor procedeu, spre cele mai simple combinații.

Pentru a întregi lucrul, mai trebuie să luăm exemple în cari înmulțitorul să fie de o singură cifră. Avem două cazuri: când înmulțitorul e 2 sau 5 și când este oricare din celelalte numere de o cifră.

Exemplul VI.

$$\begin{array}{r} 47893 \times 5 \\ 239465 \times 2 \\ 478930 \end{array}$$

1 Facem produsul prin 2, al produsului aflat prin 5 și dacă aflăm astfel pe deînmulțit de 10 ori, înmulțirea cu 5 a fost bună.

Dacă înmulțitorul ar fi fost 2, trebuia să înmulțim produsul prin 2 cu 5 și dacă ne-ar fi dat deînmulțitul luat de 10 ori, lucrarea ar fi fost bună. Deobiceiu însă, înmulțirea cu 2 fiind foarte ușoară, ne mărginim de a o repeta și aceasta poate constitui — în parte — o probă.

2. Când înmulțitorul de o singură cifră nu este nici 2 nici 5, atunci după ce am înmulțit cu înmulțitorul dat, mai înmulțim tot deînmulțitul dat cu complementul înmulțitorului până la egalitatea lui cu 10 și facem suma produselor. Dacă ea este egală cu deînmulțitul luat de 10 ori, lucrarea a fost bună.

Exemplul VII.

$$\begin{array}{r} 47893 \times 7 \\ 335251 \\ 143679 \\ 478930 \end{array}$$

Înmulțim deînmulțitul și cu 3 și facem suma produselor. Ea fiind deînmulțitul luat de 10 ori, lucrarea a fost bună.

Când înmulțitorul e 9, atunci la produsul aflat prin 9, adăugăm deînmulțitul odată. Dacă aflăm pe deînmulțit luat de 10 ori, lucrarea a fost bună.

Ca încheiere vom reaminti ceea ce am spus mai sus (la exemplul I) proba prin compararea produselor parțiale trebuie întregită cu proba adunării acestor produse în vederea obținerii produsului total; căci se poate să fie produsele parțiale exacte, iar produsul total să fie totuși greșit.

Ca să nu avem îndoială în privința exactității produsului total, vom face și proba adunării produselor parțiale.

Pentru a nu avea dificultăți la facerea probei, e bine a avea produsele parțiale eșalonate ori numai spre stânga, ori numai spre dreapta. În cazul unei eșalonări mixte, proba e îngreunată, dar nu imposibilă.

A. Păpureanu
Sc. primară No. 22 Arad.

Cultură și Credință.

de Alex. Lascarov-Moldovanu.

(urmare).

O a doua mare problemă care stă în mijlocul zilelor noastre și care, tot pe calea culturii, se cere ajutată, este aceea a căminului. Dureroasă problemă... Putem spune, fără a exagera, că este cea mai mare și grea problemă a zilelor noastre. Celula familiară este mai importantă decât individul, căci pe ea se întemeiază atât producerea, cât și creșterea individului, până la vremea când el își începe viața pe socoteala proprie. Pe de altă parte, căminul este mai însemnat de cât nația, pentru că, la rândul-i, aceasta tot pe cămin își întemeiază ființa, precum și toate năzuințele. Punctul de convergență socială central este căminul. Tot ce lovește în el, are ecou imediat atât în individ, cât și în colectivitate. Cheia de boltă a societății omenești aici se află, — precum și centrul ei de gravitate. Luăm căminul, — se năruie și individul, — se dispersează și obștea. După cum unele țesături se desiră, dacă știm de unde să rupem un nod, tot așa, odată rupt micul nod familiar, întreaga țesătură socială, din care face el parte, se desiră dela sine.

Pe de altă parte, esența spirituală a căminului se va arăta atât în indivizii cari purced din el, cât și ca o rezultantă generală, în obștea respectivă.

Deci, și în suprafață și în adâncime, — și ca putere și ca esențialitate — căminul rămâne pivotul de preț al unei societăți omenești. El este centura, — el ste coeziunea.

În asemenea împrejurări, a-i mai arăta însemnătatea socială, ar fi superfluu.

Și totuși, dacă este azi un loc în care stricăciunea și inconștiența să loviască mai cu putere, acesta nu e altul decât căminul.

Pare un consens obștesc, — pare o savantă conspirație, care nutrește cime știe ce finte scelerate, sapă cu tenacitate și cu îndărătnicie la năruirea căminului.

Și nu vreau să vorbesc numai de căminurile existente, dar de căminul virtual al viitorului, — adică de felul în care tineretul se pregătește în vederea acestei perspective.

Din căminul de azi a sburat aproape de tot orice suflet de idealism, orice năzuință de devotament și orice pornire de jertfă. Ingerul alb al înțelegerii, de mult și-a luat sborul spre alte meleaguri. În locu-i s'a așezat ca cuveaua tuturor neînțelegerilor și-a tuturor blestemelor.

Femeea, — a dezerlat din cămin, nu numai cu trupul, dar mai osebit cu sufletul. Ea, mai ales, poartă vina dezastrului la care stăm față.

La năzuința aceasta a ei — de așa zisa eliberare — s'a adăugat o sumă de fapte și tentațiuni din afară. Moda — această putere de profundă distrugere — și-a întovărășit eforturile cu acelea ale femeii, pentru a-i grăbi decrepitudinea. Dar nu numai ea. Nu e film de cinematograf, nu e publicațiune ilustrată, nu e carte, nu e alțiș, care să nu-și aducă contribuțiunea la grabnica decadență...

O infamă senzualitate sapă temeliiile rostului femeii în viață... Dar nu numai atât. Valul acesta imund și teribil, cangrenează sufletul tinereții, mai înainte ca el să-și fi ajuns stadiul prim de dezvoltare. Să privim linierețel de azi, — și vom vedea cât e el de lipsit de cele bune ale sufletului. Ce sunt acele concursuri de frumusețe, decât o sfruntată și absurdă supralicitare a cărnii, care aduce după ea iremediabile dezastre sufletești. Scrutați toate cu un ochiu înțelegător și cald, — și vă veți convinge în dâncul cugetului că așa este.

Chiar și „sportivismul“ exagerat, la care asistăm, ce este, în esență, decât, într'un alt sens, aceeași trepidățiune a cărnii, care duce la „uilarea“ celor sufletești. O dezechilibrare nefirească și stricătoare...

Relațiunile dintre tineri și tinere, nu mai au acel suav aer de biruitoare avântare tinerească, — ci totul pare a fi închis între strâmtetele ziduri înțunecoase ale trupului. Ce păcat, — și ce pierderi, cari nu se mai întorc! Dacă tinerii noștri și-ar da seama ce pierd în acest joc al nimicului, — ar rămâne fulgerați de mâhnire. Pierd cele mai scumpe clipe ale vieții, — ac câștigând de cât desgust, veștețire, moarte...

Iată acum și câteva cifre, cari vor veni, neîndurate, să confirme spusele. Anul trecut au fost în București cam 6000 de căsătorii, la cari au fost 1000 de divorțuri. A șasea parte din căsătorii se dizolvă vădit, — pe lângă toate celelalte căminuri, cari chiar dacă formal mai persistă, — sufletește însă sunt distruse.

Ceia ce apare însă cu desăvârșire concludent, este faptul că din aceste divorțuri, 40% (patru zeci la sută) sunt între soți cari n'au înțeles un an de conviețuire. Dovadă zdrobitoare, care pune punct durerosului proces de dezagregare socială..

Iată unde au dus toate sistemele omeniești, de filozofare steapă și absurdă!.. Iată unde a dus trufașa încredere a omului în el însuși, în toate teoriile elaborate de scumpa lui minte.

Nu!.. Și aici, ordinea, echilibrul și armonia nu le va aduce decât
tot Isus...

Deschideți Cartea, celți și vă minunați de strălucirea albă și imaculată, în care El așează pe veci sublima taină a căminului.

„Această taină, mare este” — zice slova sfântă. „Va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa și se va lipi de nevasta sa și vor face singuri un trup”, „așa că nu mai sunt doi, — ci sunt un trup...” „Iar ceea ce a împreună Dumnezeu, omul să nu despartă.”

Auziți ce temelie pune Isus acestui legământ!

Și atunci, întorcându-ne la problema care ne preocupă aici, ne vom întreba: care trebuie să fie acțiunea culturală adecvată acestei mari probleme? Cari sunt mijloacele acestei acțiuni, — și cum vom ajunge la rezolvarea dorită?

Răspunsul nu poate fi decât numai unul: învățătura lui Isus. Ea ne dă și modelul, — ea ne dă și mijloacele de realizare. Nici un echivoc nu e posibil.

Trebuie să aducem din nou în forul familiar pasărea albă a idealismului, — floarea aleasă a devotamentului, — mireasa divină a jertfei dată de bunăvoie, — iar toate, întemeiate și având de călăuză pe omul — Dumnezeu, pe blândul Galilean, — pe Acela care sfințește tot ce face omul face în numele Său.. Trebuie de asemenea să aducem pe Isus în mijlocul tinereții noastre, — și vom vedea atunci ce minuni va face El...

Ajungem cu însemnările noastre la a treia etapă a drumului: națiunea. Chestiunea spinoasă, — cu repercutări multiple în vastele spații umane.

În ultima vreme, ideea și noțiunea de nație, sunt atacate cu o putere neobișnuită. Nu voi căuta să lămuresc nici principiile și nici scopurile acestor atacuri.

Cea ce ne preocupă aici e că, pe deasupra ori cărei conjecturi, națiunea e și ea o realitate vie. Ea fiind rezultanta firească a contopirii celulelor familiare și individuale, într'o întrețesătură inextricabilă și vastă, se înțelege că nu se poate vorbi de ea ca de o abstracțiune.

Că ea e așa, dovada e făcută când privim cum națiunea se colorează și se înfățișează aproape identic cu coloratura indivizilor și a celulelor familiare din care este alcătuită. Din indivizi — în mare majoritate — credincioși, se va topi o națiune credincioasă, — din alții necredincioși, una necredincioasă și așa mai departe. Firește că nu putem aici vorbi de umanități, — dar exemplarele răslețe și deosebite de „marea mulțime”, nu vor fi altele, decât cele câteva flori rare, pe o întindere nesfârșită de iarbă... Câmpia, privită prin perspectiva unei ușoare îndepărtări, ne va apărea complet verde.

Vom avea deci, și în ce privește națiunea, aceleași caracterizări care le-am desprins din cercetarea celorlalte două categorii umane: în vidul și căminul.

Aceeaș grea neprecizie, care ne ține tovărășie clipă de clipă îndemnurile ei de neliniște și de nesiguranță haotică. Plutim în desăvârșită confuziune. Toate noțiunile morale sunt amestecate, iar scara valorilor este sfărâmată. Acelaș sentiment de provizorat ne chinuște și aici, — aceeaș năzuință răutăcioasă de rupere, ne sfășie sufletele.

Vedem cum se minte, se fură, se înșală, cum în locuri de conducere stă șiretul șnapan, călcând în picioare pe merituosul cuvințios; cum, sfârșit, toate sunt răsturnate și totuși, cuprinși parcă de o cumplită paralizie sufletească, stăm, privim, ne obișnuim cu asemenea spectacole și, de o vreme, totul ajunge material pentru glumele curente și, cel mult, adote pentru revistele de vară..

Se înțelege, că în asemenea împrejurări, sufletul național va fi mereu constrâns și asuprit, el nepuându-se nici desvoltă și nici fi pus în condiții proprii de a-și da maximum de valoare.

Valorificarea spiritului obștesc, care trebuie să fie suprema în viața națiunii însăși, este întârziată, — dacă nu anihilată. — Epoca de aur a națiunii este încă ascunsă vederii noastre sufletești.

A avea, la fund, zăcăminte enorme, de aur pur. — a ști acest lucru, și totuși a nu vrea sau a nu putea — e acelaș lucru — să le scoatem lumina zilei, spre însăși alava Domnului care ni le-a hărăzit, — se poate o mai mare pricină și de amărăciune, de întristare și de continuă adâncire morală? *Un adevărat atentat de sinucidere colectivă.*

La rândul ei, națiunea imprimă aceleași caracterizări Statului care înfățișează.

Mai trebuie oare să insistăm în enumerarea multiplelor și variate aspecte, de acest fel, ale statului nostru?

Nu vom face-o, căci doar nu e om, azi, care să nu-și dea seama de ele.. Le știm și le prea știm... dar le primim cu o resemnare demnă de lucrare mai bună..

Și că e așa, ne întrebăm: este, cu adevărat, cineva mulțumit de ceea ce merg lucrurile azi, afară doar de proștorii aș-zăi solid pe sacii de bani? Poate cineva grăi cu sinceritate că „stăm bine“? În avalanșa răsturnării valorilor, însăși ideea de ordine și ierarhie s-a prăbușit..

Nu, — o nemulțumire obștească se ține de noi ca o umbră, ucigătoare avântului oricărei porniri..

Ziceam mai adintoreea că nu vom căuta pricinile pentru care națiunea (și, inclusiv, statul purces din ea) este atât de atacată în esențialitatea ei.

lată, că, fără să vrem, am găsit măcar unul din răspunsuri: este atacată tocmai pentru că se înfățișază în aspectele s. hitate aici?

Mai înainte de a răspunde la această întrebare, câtă să răspundem la alta, în care răspuns, vom găsi lămurirea ce căutăm. Vom întreba: care e temelul înalt — spiritual pe care clădim noi. azi, ca nație? Cât de rău îmi pare, că trebuie să constat și aici aceeași durere și neputincioasă confuzie: *Nu avem nici un temeliu lămurit, — sau, și mai rău, avem mai multe, amestecate într'o veșnică disensiune*

Iată deci răspunsul: nu avem *temelul*, fără de care nimic nu se poate clădi, în vasta și mult grăitoarea, — când este să fie — încăpere spirituală a națiunii.

De aceea, suntem *sterili*, sau — cel mult — ne sbatem într'o rodnicie mică, chirclită, fără gust și fără aromă, — fără nici un avânt sufletesc, care — singur — face ca spiritul unei nații să rodniciască din plin.

Acelaș aspect l-ar avea națla, dacă alcătuitoarii ei ar cunoaște — cât mai mulți — pe Isus?

Când Isus va rodi — după cum am arătat — în cât mai multe suflete — firește că aceleași admirabile aspecte pe cari le-am relevat la individ și la cămin, se vor arăta și la națiuni, — iar prin nație, la Statul însuși.

Punerea în valoare a aurului național *numai* așa va putea fi efectuată. Ori, ne întrebăm: în înalt înțeles, ce poate fi cultura decât punerea în valoare și a sufletului colectiv național, care, pe urmă, se va integră în cel al umanității.

Ne trebuie deci și în ce privește națla, temelul etern, și prin aceasta continuu rodnic, al lui Isus!

Și când națiunea va ajunge să și simtă aceasta temelie, — dela sine și statul care o va înfățișa, va porni și el lucrarea cea aleasă... Atunci, laându-l, Statul va deveni un izvor neîmpotmolt, de continuă acțiune fecundă.

În vederea atingerii acestor țeluri, Statul gândește azi că trebuie să porceadă neîntârziat la punerea câtorva jaloane pe drumul cultural al națiunii. De aici a pornit ideea înființării acelei Direcțiuni a Educației poporului, care, având mereu treaz înainte-l acest țel. să înceapă realizarea culturii mult așteptate.

Programul ei este, în primul rând, punerea în valoare a spiritului individual și colectiv românesc, așezând la baza tuturor întreprinderilor ei străvechiul temeliu al culturii creștine.

Suntem — și trebuie să rămânem — ca spiritualitate, — aceea ce veșmări întregi de lupte și răgaz, căderi și ridicări, amărăciuni și îmbucurări, în slăvit a fi în acest colț de lume, în care, cu voia lui D-zeu și cu înălțămintea noastră, ne aflăm.

.....

Și iată că ajungem la ultima etapă a drumului nostru: umanitatea, categoria umană cea din urmă.

Departa de a crede — cum afirmă unii — că umanitatea ar fi o noțiune vagă, mai mult convențională, — nesubscriind, deasemenea, nici rerea acelor care înglobează totul în această noțiune, — vom crede de că e o realitate vie tot așa precum sunt celelalte trei categorii umane de care am vorbit, — ea încatenându-se într'un mecanism comun tuturor patru, — și care, în ultimă analiză, nu e altul de cât dănuirea vieții pe trez pământul oamenilor.

Dar nu vrem de loc să intrăm în desbateri teoretice inutile aici, cu privire la umanitate, vom căuta să prezentăm, într'o schiță sumară, situația actuală.

Sunt oare altele raporturile dintre națiuni, de cât acelea pe care le constatam cu privire la individ și familie? Umanitatea, privită ca conglomerat de națiuni, — și de „neamuri”, — are alte aspecte de cât cele care mai sus? Se resțără din „paysajul” ei ceva care să ne dea florul întinderii? Se desprinde din dănuirea ei dealungul zilelor pe care le trăim o nădejde solidă că ne aflăm pe un pământ de împăcare și de frățietate? Se ridică în orizontul uman cerul albastru al celei de pe urmă și al mai depline înșenăări?

Din nefericire, știm cu toți că nu e nimic din toate acestea. Legăturile dintre componentele umanității sunt, într'o amplificare potențială la infinit, aceleași ca și între indivizi. Răutate, rupere, provizorat. Dar mai mult. După cum undele făcute de o piatră ce cade într'o baltă, devin din ce în ce mai largi, cu cât se depărtează de locul căderii, — tot așa și altele caracterizările constatate la individ, cămin și nație, capătă, la umanitate, întindere și o adâncime nebănuită. Ecouri profunde se vâjzesc sub valurile cuprinderii ale ei, hăuind fără întrerupere, — haotic și trist... Că doar auzim noi azi că neamurile sunt blestamate să fie fiare între ele, pe care? Auziți: pe vecie. Iși poate da seama cineva ce nebunie cuprind aceste cuvinte? Cum? Niciodată nu vom fi alfel, decât așa: fiare, fiare între noi, între familii, fiare între națiuni!.. A cugeta și a crede așa, înseamnă a pune sufletul la îndemână acelei tentative de sinucidere spirituală care, vă, despre care aminteam mai sus.

Care să fie pricina de-am ajuns aici? Și încă: după ce-am traversat cea mai cumplită Vale a plângerii, — a celui mai teribil războiu din istorie au fost de când e omul pe pământ... Cum? Toate crudele experiențe lungilor ani de mucenicie prin care am trecut, atâtea numai ne-au adus.

Pricina? Aceeași: lipsa unui temelii de eternitate, pus la baza existențelor dintre națiuni.

Trăim o pildă foarte vorbitoare. Se cerea de oameni foarte bine înțelegători, o apropiere mai întâiu, o împăcare mai apoi, a Statelor din centrul Europei. Sunt acele teorii asupra Statelor-Unite ale Europei. Din întineretul dibuierilor se desprinde, ca un principiu pe care se va baza noua formațiune, Ideea unei fondări economice. Se începe cu ceea ce ar trebui să se termine. Temelu economic. Temelu fluid, arbitrar și pieritor... sistăm la un sbucium și inutil. — și adeseori, pueril și comic.

Nu cele materiale produc spiritul, — ci, numai, spiritul condiționează cele materiale.

Procesul de fondare ar trebui început dela apropierea spirituală dintre nații. *Numai așa.* Casa se clădește numai dela temelie spre vârf, și temelie — așa a lăsat Dumnezeu — numai dela spirit își va putea afla esența, care, apoi, s'o facă trainică, și'n unele cazuri, veșnică.

Ne trebuie deci și aici același temelu de veșnicie, pe care să clădim evăzutul edificiu spiritual în care să se adăpostiască — potolită și împăcată — umanitatea.

E același temelu: Isus!

El a grăit profetic în această grea și delicată problemă, a coexistenței națiilor între ele, — ca, în toate, de altfel...

Mai întâiu, El a consfințit nația, „neamul” separat de alt „neam”. Clodată cât a propovăduit, și nicăieri în Cartea Lui nu găsim o vorbă care contrazică această netă despărțire. Nu găsim în cele ce privesc această nație, decât pluralul cuvântului: „neamurile”.

Și nici nu putea El să contrazică pe Tatăl Său, care dela întemelire despărțit pe oameni în „neamuri”.

Constatând aceasta, unii — cari mereu stau la pândă să prindă o contradicție la Isus, — au sărit zicând: „Iată cine e de vină de se sfășie lumea între ei: Isus. El a consfințit diferențierea între oameni, — și de aici precede desbinarea, ruperea, — *fiara pe vecie...*”

Acestea sunt vorbe zadarnice. Nu putea Isus, — care e însuși Dumnezeu — să fie Isvor de răutate și de crimă.

Da: El a consfințit „neamul”, după cum a consfințit și puterea temerară („Dați Cezarului ce i se cuvine”), dar tot El ne-a arătat calea care, mergând, să ajungem la împăcarea „neamurilor”: iubirea Lui.

Iată, deschidem Cartea Lui și cetim: „*Când veți auzi despre războaie vești de războaie, să nu vă spălmântați, căci lucrurile acestea trebuie să întâmple... Dar încă nu va fi sfârșitul...*” și mai departe: „...*că mai întâiu trebuie ca Evanghelia să fie propovăduită tuturor neamurilor...*”

Aici, în aceste cuvinte, cu perspective infinite și vecinice, găsim justificarea dăinuirii „neamurilor,” — cât și leacul împăcării lor: propunerea învățării Lui tuturor neamurilor, până la marginile pământului.

Și în cea de pe urmă esență a ei, învățătura nu e alta decât iubire, pentru că și Dumnezeu este iubire infinită..

.....

Ne apropiem de sfârșitul încercării noastre de a privi relația dintre cultură și credință.

Ne-am ferit de a da o definiție a culturii. Ar fi fost și inutil, pentru că nici nu e susceptibilă de definire.

Ceva însă, am desprins, credem, din relatarea făcută: și anume că se poate elabora, cari sunt condițiile în cari ea se poate produce, sub unghiul de privire al unei cât mai rodnice valorificări spirituale.

Am putea spune că: *această cultură se naște din îmbinarea și pătrunderea vremelnicului cu Veșnicia, într-o Armonie pe care nu o poate decât învățătura lui Isus.*

Variatelor și arbitrarelor temeluri relative le-am opus singurul Temel absolut, — cultura integrându-se astfel în infinitul și divinul locaș al Căminului, de unde, acționând asupra sufletelor, își va fi consumat singurul marele ei rost în viața oamenilor..

.....

Trăim, neîndoielnic, o puternică epocă de renaștere creștină.

Apusul ne trimite vești pe îmbucurare, — Răsăritul ne oferă, — o crudă lui experiență, o nestrămutată convingere că în curând vom sta la cea mai vulcanică explozie spirituală creștină din câte au fost, — noi înșine, în nesiguranța și provizoratul cărora le suntem pradă, știind că ceva se pregătește... Anumite focare sacre ard puternic în mijlocul confuziunii, *ca semn că mâine va fi altfel.* Toate acestea ne îndreptățesc să credem că poate chiar noi, cei de azi, vom apuca începutul altei vremi, vremea când iubirea lui Isus va grăi oamenilor și neamurilor cu putere întru întemeierea unei vieți sfințite pe pământul nostru.

Pentru aceasta ni se cere să credem în dumnezeirea lui Isus și să-l urmăm Sfânta Lui învățătură.

(Sfârșit)

D I N V I A T Ă

Tragedia unei familii dăscălești.

N'am avut fericirea să-l cunoaștem personal pe colegul nostru, dl. D. T. Faur, institutor în Galați. Faptul este explicabil, considerând distanța care despărțește Aradul de Galați. Primele noastre informațiuni, privind pe colegul Faur, le-am avut numai pe calea lecturii, în urma schimbului ce-l face revista noastră cu revista „Catedra” dela Galați, redactată de d-sa. O coincidență fatală însă a făcut ca aceste informațiuni să ni-l prezinte pe colegul nostru sub chipul unui mucenic al durerii. În 6 Sept. 1930 își pierde soția, decedată în floarea vieții, în etate de 42 ani. Munca zeloasă în serviciul școlii și culturii românești — căci eră și dânsa institutoare — a doborât-o înainte de vreme.

Nenorocirea colegului nostru, rămas stingher la jumătatea drumului vieții, și durerea lui de a-și vedea copiii lipsiți atât de curând de căldura iubirii plină de duioșie a măicuții lor, ne-au impresionat adânc și au stabilit un fel de comuniune sufletească între noi și directorul „Catedrei”. Par'că-l vedeam cum după munca istovitoare dela școală se întorcea acasă abătut și trist. Altădată sosirea lui eră însoțită de manifestarea acelei veselii sănătoase, care caracterizează cuibul unei familii fericite; acum însă.... cuibul fericirii s'a transformat într'un templu al tăcerii și al suspinelor înăbușite. Scumpa lui tovarășă de viață și de muncă nu-l mai întimpină cu zâmbetul și delicatețea ei îngerească; copiii nu-i mai ies în cale zglobii și fericiți, ci se ascund prin unghere să nu-i vadă „tăticul” plângând....

Și soarta neînduplecată nu s'a mulțumit cu atât. Colegului Faur i-a fost dat să bea păharul amărăciunii până la fund. Abia la 5 luni după moartea soției, în 4 Febr. 1931 îi moare și fiica cea mai mare, Margareta, în etate de 21 ani, studentă la Universitate în anul ultim. După cum ne-o arată fotografia și după cum spun cei ce-au cunoscut-o, fiica colegului Faur a fost o minune de frumusețe, de gingășie și de bunătate; iar la studiu și la împlinirea datoriilor eră totdeauna în frunte. Cât de mult a fost apreciată și iubită de toți cei ce au cunoscut-o, ne-o dovedește faptul că însăși A. S. R. Domnița Ileana a ținut să trimită adânc îndureratului tată o scrisoare de condolență, foarte emoționantă.

O, drag și îndurerat coleg! Deși nu te cunoaștem, durerea Ta ne-a mărginită ne-a făcut să te iubim atât de mult! Înțelegem pe deplin sbuciu-

mul sufletului Tău chinuit și dorim atât de mult să-ți putem picură măcar un strop de mângâiere în inima-ți arsă și pustie, dar... în fața destinului suntem neputincioși! La ce-ți pot servi mângâierile noastre, când ochii tăi veșnic înlăcrimați vor căuța mereu în zare cele două chipuri iubite, fără putința de a le mai revedea vreodată și de a le mai auzi vorba dulce alintătoare?! Ți-ar putea oare ajuta ceva cuvântul searbăd al unor necunoscuți, dela cealaltă margine a țării, atunci când lumea-ți pare pustie și prelufindeni acoperită cu zăbranicul cernit al morții? Atunci când de mai de ori pe zi o fotografie, o haină, o carte, o scrisoare, sau orice lucru atât de neînsemnat, îți vor reaminti mereu cele două ființe dragi pe care le-ai pierdut pentru totdeauna, mângâierile noastre vor fi pentru durerea ta ca o picătură de rouă într'un ocean de văpae!

De aceea renunțăm la gândul de a încerca să-ți potolim durerea. Nu mărginim numai să-ți amintim că oricât de mare ți-ar fi durerea, trebuie să-ți dai seamă, iubite coleg, că mai ai de îndeplinit unele datorii: 1. Vă trebui să fii de aci înainte în acelaș timp *tată* și *mamă* copiilor ce ți-au mai rămas; și 2. Neamul mai are încă nevoie de serviciile Tale de dascăl. Viziunea acestor datorii credem că-ți va da tăria să înfrunți durerea și să te resemnezi ca biblicul Iov: „Domnul a dat, Domnul a luat, etc...”

Ioan Cădaru

Cărți și reviste.

Revista de psihologie experimentală și practică, scoasă de C. Rădulescu Motru și dl M. Moldovanu, Anul I, Ian—Febr 1931. Nr. 1 are următorul conținut:

Psihologia practică, de dl C. Rădulescu-Motru.

Dl. profesor, după ce arată reproșul ce s'a putut auzi adeseori la adresa Psihologiei din motivul că n'ar fi practică, întrucât nu dă caracterizările oamenilor cu care avem diferite afaceri în viața de toate zilele, invoacă în apărarea Psihologiei continuu argumentul foarte convingător, *că aplicațiile practice ale unei științe nu vin decât după ce s'au constituit principiile ei teoretice*. Că acest timp nu este așa de departe pentru Psihologie, ne-o dovedește însuși reproșul adus Psihologiei. Acest reproș poate fi socotit ca un semn de nerăbdare în așteptarea epocii Psihologiei practice, ca un semn de prevestire al ei sau ca anticiparea idealului Psihologiei practice. O altă dovadă pentru realizarea apropiată a acestui ideal este convingerea ce o au istoricii contemporani, că aliații Franței au câștigat războiul contra Puterilor centrale în bună parte grație superiorității lor de tact psihologic. Tot încredere în viitorul Psihologiei practice dovedește și faptul, că sistemul inginerului american Taylor utilizat la selecționarea lucrătorilor și la economisirea timpului de muncă în fabrică, a avut un așa de mare prestigiu, încât Statele-Unite n'au stat la îndoială să-l adopte pentru recrutarea armatei destinate a fi trimisă în Europa ca să decidă războiul, de care avea să atârne soarta

politică a lumii întregi. După războiu, sistemul Taylor, trecut în Europa, și-a mărit câmpul de aplicație, provocând cercetări de psihotehnică, cari se încumetă să rezolve problema cea mare a raționalizării muncii.

Experimentul în Psihologie este al doilea articol în care ni se arată:

I. Ce este experimentul și cum se poate aplica la Psihologie.

II. Condițiile de executare ale unui experiment.

III. Câteva experiențe de acuitate vizuală și

IV. Examinarea acuității cromatice.

Pe 4 pagini ne arată diferitele mijloace — teste — și aparate necesare experimentelor de mai sus.

Di M Moldovanu în *Studiul individualității elevului în școală și îndrumarea lui spre școli superioare sau profesii* ne spune că școala nu poate rămâne indiferentă față de direcția ce a luat-o Psihologia, începând din sec. XIX adoptând metoda experimentală și a direcției din sec XX recunoscând pe lângă cunoașterea legii și cunoașterea individului, ci ea, școala, va avea să întrebuințeze teoria și metodele psihologiei pentru a cunoaște individualitatea copiilor și pentru a-și putea fixa scopurile și metodele prin cari individualitățile date pot ajunge la aceste scopuri.

Față de acei membri ai corpului didactic, cari afirmă invocând trecutul ca martor, că și fără cercetarea individualității copilului au fost educați copii până acum și școala a mers foarte bine, poate chiar mai bine decât azi, trebuie să luăm o hotărâre fermă răspunzându-le prin fapte și printr-o muncă sistematizată.

Această muncă sistematizată va forma zguduitoră puternică, care este necesară pentru a-i scoate din fâgașul pe care merg tihniți și fără grijă, deoarece împotrivirea lor față de noile curente, provine din inerția produsă de o pactică rutinară.

După această constatare autorul trece la *Cunoașterea individualității*, insistând în special asupra cunoașterii prin observație sistematică, care se poate face fără studii speciale, cu bunăvoință și interese, obiectivitate și conștientizitate. Combate, cu drept cuvânt, așa zisele fișe individuale, în cari se precizează rând pe rând toate funcțiile psihice posibile, un fel de schemă generală a individualității, cari în practică de fapt s-au dovedit infructuoase fiind prea complicate și întrebuințând o terminologie de specialitate necunoscută multora din cei chemați să o împlinescă.

În locul acestora — despărțind partea simplei adunări de material de observație, care nu cere decât simțul comun de a observa bine ce spune, ce gândește, ce manifestă exterior, elevul, prin mimică, gest, acțiuni, manifestări ale sentimentelor, dorințelor sau voinții sale — de partea tehnică de interpretare psihologică, care cere cunoștințe de specialitate, — ne dă următorul caet de observații, pe care, întrucât poate fi cu ușurință utilizat și de cititorii noștri, îl reproducem:

Coperta:

Caet de observații

Școala _____ Clasa _____ Anul _____

Pag. 1.

Numele elevilor.

1. _____
2. _____

Pag. 2. — (atâtea pagini câți elevi sunt.)

Numele și pronumele _____

Elatea _____

Data (Luna ziua ora)	OBSERVAȚIUNI Fenotipic: cum gândește, simte sau ce face	Interpretarea psihologică tipică, cauzele determinate

Concluziuni pentru fișa individuală.

Pag -----

Planul clasei.

Observația se face în timpul când în mod obișnuit profesorul vine în contact cu elevul în ora de curs, în recreație, la excursie, în timpul unor vizite ce se fac pe la fabrici etc.

La aceste observații este bine să se adauge contribuția părinților. În fișă se completează prin examenul medical

Idealul ar fi ca fișa școlară să aibă continuitate în tot timpul cât elevul rămâne la aceeași școală și să însoțească celelalte acte ale elevului la orice schimbare de școală.

Caetul de observație al dlui M. Moldovanu completează foarte bine fișele individuale pe cari le-am avut până acum.

Urmează un referat general asupra lucrărilor de introducere în psihologie. Reviste.

Salutăm cu sinceră bucurie apariția Revistei de psihologie, care umple un gol nu numai simțit, dar am putea zice chiar regretabil, al literaturii noastre filozofice și pedagogice.

Noi vom munci alături de noul nostru tovarăș, servindu-i material din articolele noastre făcute în acest colț din vestul țării și primind în schimb dela el sugestii și indicațiuni pentru perfecționarea metodelor noastre de muncă.

Teodor Marian

INFORMAȚIUNI.

☐ Revista „Catedra” din Galați oferă două premii pentru piese de teatru: un premiu de 500 Lei pentru o piesă cu subiect *patriotic* și altul tot de 500 Lei pentru o piesă cu subiect *educativ*. Pieseile să fie potrivite și ușor de reprezentat de școlile primare și ai cursurilor complementare. Să fie, de preferință, într'un act, nusecrisele, cîtețe și scrise numai pe o față a hîrtiei, se vor trimite redacției revistei „Catedra” Galați str. Cuză Vodă No 45

☐ La examenul de definitivat al învățătorilor, care se ține acum la Școala nr. 1 de băieți din Arad, până la data de 4 Aprilie a. c. au reușit următorii: Petru, Bălă I. Marin, Busuoc Dumitru, Bărbucean Gheorghe, Burticală Alexandru, Gărgăș Sofia, Bozian Ștefan, Brădean Aurelia, Crivăț Ioan, Cismaș Elena, Căstănel Nicolae, Cătană Stefania, Demetrescu C. Ioan, David Antoniu, Frățean Elisaveta, Gărgăș Irina, Gridan Ioan, Gheran Mihail, Giurgiu Elena, Gostian Alexandru, Gheorghe, Iakab Irma, Jugu Ana, Iosan Cornelia, Ludoșan Ioan, Locusteanu Muntean Elvira și Marian Hortensia. Felicităm pe tinerii nostri colegi pentru

amenului, dorindu-le deplină sănătate, mult entuziasm și mult spor la muncă pe te-
nul educației, — unde avem atâta nevoie de muncitori onști și pricepuți.

Poșta Redacției. Articolele nepublicate acum, se vor publica în No. viitor.

Poșta Administrației. D-lui *Mihail Terheșiu, inv.-dir. Brebi, jud. Sălaj*:
cererea DV., cu plăcere Vă considerăm abonată. Vi-am expediat toate numerele a-
rute până acum. Aveți de plătit pe a. 1930 Lei 50, iar pe a. 1931 abonamentul
rent (Lei 200). Vă rugăm să recomandați revista noastră în cercul DV. de cunoștință.
D-lui *Gr. Cazan inv. Cuied* jud. Arad: Admitem cererea DV. și Vă trimitem
vasta regulat.

D-lor *Gh. Dobrescu, inst. Găești (j. Dâmbovița)* și *Neculai Mateescu, inst. Bră-*
a: La cererea DV., cu plăcere Vă considerăm abonați. Vi-am trimis toate numerele
părute dela 1 Ianuarie a. c. până astăzi. Vă rugăm să recomandați revista noastră
tutur cunoscuților și prietenilor DV.

Abonamente achitate în cursul lunii Martie: Gheorghe Dela (Dud) 150 Lei;
Mădălena Horga (Pâncota) 100 Lei; Maria Bălașiu (Pâncota) 100 Lei; Iosif Unter-
reger (Pâncota) 100 Lei; Gheorghe Răzman (Pâncota) 100 Lei; Antoniu Schmidt
Pâncota) 100 Lei; Teodor Handra (Pâncota) 100 Lei; Protasie Givulescu, învățător
nsionat (Săvârșin), 100 Lei; Maria Șiclovan (Pecica) 150 Lei; Simeon Neamțu (Ju-
a) 150 Lei; Iosif Marinescu (Minișel) 100 Lei; Căpitan Nicolae Barbu (Arad) 100
ei; Ioan Henț (Șepreuș) 100 Lei; Antoniu Coșa (Semlac) 100 Lei; Vasile Popa
Mejar) 200 Lei; Ignatie Raica (Munar, jud. Timiș) 100 Lei; Pavel Drig (Macea)
00 Lei; Alexandru Burticală (Gașa) 100 Lei; Dimitrie Busuioc (Agris) 100 Lei;
an Crișan (Pâncota) 100 Lei; Școala primară de stat Pâncota 100 Lei; Ana Cor-
ea (Arad) 150 Lei.

COMUNICĂRI OFICIALE.

Min. Instr. Dir. inv. primar No. 79615/1931. Serbarea sădirii pomilor și pro-
paganda făcută prin școale cu acest prilej pentru a deșteptă interesul de a respecta și
ocroti plantațiunile, nu au prea dat până acum rezultatele așteptate, întrucât multe
plantațiuni, făcute cu sacrificiu, au fost lăsate în părăsire, ori distruse. Una din cau-
zele acestei nepăsări este și faptul că multe școale nu și-au făcut, în privința aceasta,
datoria pe deplin, mărginindu-se numai la un oarecare formalism fără rezultate practice
folositoare. Min. Instr. invită toate școalele să facă, în privința aceasta, o propagandă
mai vie, mai intensivă, explicându-se elevilor importanța plantațiilor atât pentru în-
frumusețarea vieții câmpului, cât și pentru economia națională. În scopul acesta școa-
lele, în înțelegere cu autoritățile silvice sau agricole, vor hotări o zi de primăvară, în
care se vor suspenda cursurile și elevii vor participa la serbarea sădirii pomilor. Cu
acest prilej se vor da elevilor sfaturi privitoare la sădirea și îngrijirea pomilor și se
va căuta să se sădiască totodată și în inimile elevilor dragostea față de această po-
doabă și bogăție a naturii: pomii. Bineînțeles, este necesar ca totdeauna cuvântul să
fie însoțit de faptă, căci numai atunci propaganda va putea duce la rezultatul așteptat.

Min. Instr. Casa Școalelor, No. 10712/1931. Pentru a obține subvenții din cota
de 14%, școlile particulare trebuie să-și institue comitete școlare, să aibă bugete și
gestiuni verificate și aprobate de autoritățile școlare. Repartizarea cotei de 14%
o face revizorul școlar proporțional cu nevoile școalelor, iar subvenția va fi con-
trolată conform dispozițiilor art. 186 al 4. (Bugetele se vor înainta în 2 exemplare
Revizoratului școlar sau comitetului școlar județean spre aprobare).

81

Teodor Mariș - profesor
Str. Basarab Vodă 22 Arad-Şega

